

N:o 191.

Af herrar **P. Pehrson** i Törneryd och **C. Persson** i Stallerhult,
*i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående
statsverkets tillstånd och behof, i fråga om löne- och
pensionsreglering för lärarne vid de allmänna läroverken.*

I Kongl. Maj:ts proposition till innevarande års Riksdag angående statsverkets tillstånd och behof har Kongl. Maj:t under åttonde hufvudtiteln, bland annat, föreslagit löne- och pensionsreglering för lärarne vid de allmänna läroverken. Utan att här vilja uttala oss närmare om lämpligheten af att göra en sådan reglering oberoende af all reform i undervisningsväsendet vid nämnda läroverk, är det dock en del af Kongl. Maj:ts, förslag som vi särskildt anse vara framlagd i ett otillfredsställande skick, nemligen pensionsfrågan.

Kongl. Maj:t föreslår, att lärarnes pensioner till angifvet belopp skola utgå från allmänna indragningsstaten, utan att pensionstagarne skola under sin tjenstetid utgöra något som helst bidrag till de blifvande pensionerna.

Vid sistlidet års riksdag väcktes motion om »att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes låta undersöka det offentliga pensionsväsendet för statens embets- och tjenstemän samt betjente med vederlikar och i samband dermed låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till ett sådant ordnande af statens pensionsväsende i dess helhet, att nödig begränsning i statens utgifter för pensioneringen kunde vinnas på samma gång som åt statens tjenstemän bereddes likställighet beträffande såväl pen-

sionernas förhållande till aflöningen som tjänstemännens skyldighet att till sin pensionering bidraga».

Statsutskottet, till hvars behandling motionen öfverlemnades, erinrade i sitt utlåtande, att Kongl. Maj:t år 1889 tillsatt en komité för att verkställa en utredning af civilstatens pensionsinrättnings ställning och behof och dervid taga under öfvervägande, dels om icke minskning i statens utgifter för pensionering af civila embets- och tjänstemän samt betjente måtte kunna beredas, dels huruvida pensionsinrättningen borde bibehållas vid sin nuvarande omfattning och organisation, eller om en mera genomgripande förändring eller inskränkning af dess verksamhetsområde kunde anses af omständigheterna påkallad, och i sammanhang härmed i öfrigt föreslå åtgärder till tryggande af pensionsinrättningens ekonomiska ställning, dels ock utreda, i hvad mån och på hvad sätt genom omorganisation och förening af flera eller färre nu befintliga pensionsinrättningar och indragningsstater eller annorledes genom förändring af nu gällande bestämmelser och villkor för pensionering af statens civila embets- och tjänstemän och af deras efterlemnade enkor och barn, ej mindre förenkling i förvaltningen jemte stadigvarande kontroll och garanti rörande härför erforderliga pensionsmedel än ock lindring i statsverkets utgifter för sagda pensionering kunde åstadkommas; och hade denna komité afgifvit betänkande till Kongl. Maj:t den 28 maj 1894, men vore komiténs förslag ännu på Kongl. Maj:ts pröfning beroende. Statsutskottet, som varit i tillfälle att taga kännedom af ifrågavarande komitébetänkande, afstyrkte i anledning deraf motionen men yttrade dervid bland annat: »dock har utskottet i detta sammanhang velat uttala det befogade deri, att, i olikhet med ofvannämnda komitéförslag, men i öfverensstämmelse med hvad motionären afsett, alla statens tjensteinnehafvare skola lemna bidrag till bestridande af kostnaderna för sin egen pensionering». Detta utskottets uttalande godkändes af Riksdagens båda kamrar, hvarjemte Andra Kammaren för sin del i anledning af motionen i fråga enhälligt beslöt att till Kongl. Maj:t aflåta en skrifvelse af följande innehåll: »Att Kongl. Maj:t vid utarbetande af det förslag, som lär komma att framläggas för Riksdagen på grund af det betänkande, som den 28 maj 1894 afgifvits af en för verkställande af utredning af civilstatens pensionsinrättnings ställning och behof tillsatt komité, måtte, bland andra grunder för pensioneringen, äfven upptaga den, att alla statens tjensteinnehafvare skola lemna bidrag till bestridande af kostnaderna för sin egen pensionering.»

I Riksdagens skrifvelse till Kongl. Maj:t den 17 maj 1897, n:o

79 punkt 13, hvori Riksdagen meddeler sitt beslut i fråga om pension för lärarne vid folkskolelärare- och folkskolelärarinne-seminarierna, förekommer följande uttalande: »så har Riksdagen bifallit Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning; och har Riksdagen dervid ansett sig böra särskildt framhålla, att, derest, såsom Riksdagen anser synnerligen önskvärdt, sådan förändring i afseende å pensionsvilkoren för lärarne vid elementarläroverken vidtages, att de blifva förpligtade att bidraga till sin egen pensionering, häraf torde följa, att samma skyldighet kommer att åläggas äfven ifrågavarande seminarielärare.»

På grund af hvad sålunda anförts och då vi anse, att alla statens embets- och tjänstemän, som efter afskedstagandet erhålla pension, böra till sin egen pensionering bidraga, vilja vi härmed föreslå,

att Riksdagen, derest den i anledning af Kongl. Maj:ts ifrågavarande proposition besluter reglering af lönerna och pensionerna för lärarne vid allmänna läroverken, gör till vilkor, att lärarne skola under sin tjänstetid sjelfva lemna bidrag till sin pensionering, och att intill dess blifvit slutligen afgjord icke blott bidragens storlek, utan ock deras förvaltning för angifvet ändamål, af den lön, som kommer att bestämmas, afdrag göres till bildande af en pensionskassa, hvilket afdrag lämpligen torde kunna bestämmas till fem procent af lörens storlek.

Stockholm den 28 januari 1898.

P. Pehrson,
Törneryd.

Carl Persson,
Skallerhult.